

Dato 9. november 2016
J. nr. 2016-4752

Rådsmødet (beskæftigelse, socialpolitik, sundhed og forbrugerpolitik)

den 8.december 2016

Bidrag til SAMLENOTAT

Indhold

Side 2/29

Dagsordenspunkt 1: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser for så vidt angår tilgængelighedskrav til produkter og tjenesteydelser (tilgængelighedsdirektiv)	3
---	---

Dagsordenspunkt 1: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser for så vidt angår tilgængelighedskrav til produkter og tjenesteydelser (tilgængelighedsdirektiv)

KOM(2015) nr. 615 final

| *Revideret notat.*

1. Resumé

Kommissionen har fremsendt forslag om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser for så vidt angår tilgængelighedskrav til produkter og tjenesteydelser.

Baggrunden for forslaget er todelt. For det første sigtes der mod at fremme vilkårene for erhvervsdrivende, som i dag står over for forskellige og ofte modstridende nationale tilgængelighedskrav, der forhindrer dem i at drage fordel af det indre markeds potentiale. For det andet skal direktivforslaget støtte medlemsstaternes indsats for at leve op til deres nationale forpligtelser, og deres forpligtelser i medfør af De Forenede Nationers konvention om rettigheder for personer med handicap, i relation til tilgængelighed.

Formålet med direktivet er ifølge Kommissionen at bidrage til et velfungerende indre marked gennem indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser, ved fjernelse af barrierer for den frie bevægelighed for visse produkter og tjenesteydelser.

Direktivforslaget har et bredt anvendelsesområde, og omfatter en række forskelligeartede varer og tjenesteydelser. Direktivforslagets beskrivelse af anvendelsesområde og begreber er på en række punkter endnu uklar og kræver nærmere afklaring og analyse.

Direktivforslaget vil have lovgivningsmæssige konsekvenser i relation til en række varer og tjenesteydelser, herunder transport, E-handel, finansielle tjenester og audiovisuelle medietjenester. Direktivforslaget vurderes desuden at medføre væsentlige økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet og staten.

Regeringen støtter helt overordnet intentionerne om at forbedre det indre markeds funktion og forebygge barrierer for den frie bevægelighed for produkter og tjenesteydelser. Det fremlagte direktivforslag giver dog anledning til en række betænkeligheder, og regeringen vil fortsat analysere de enkelte dele af forslaget nærmere. Regeringen lægger i den forbindelse betydelig vægt på, at forslagets nationale omkostninger minimeres mest muligt, og at

forslaget ikke pålægger erhvervslivet eller staten nye økonomiske byrder i form af krav til tilgængelighed i forhold til den i dag forventede udvikling.

Side 4/29

Notatet er opdateret dels som følge af et bedre kendskab til direktivforslaget, og dels som følge af et kompromisforslag fra det slovakiske formandskab dateret d. 21. september 2016, der på en række områder imødekommer danske bekymringer i forslaget.

2. Baggrund

Kommissionen har ved COM(2015) 615 final af 2. december 2015 fremsendt forslag om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser for så vidt angår tilgængelighedskrav til produkter og tjenesteydelser. Forslaget er oversendt til Rådet den 3. december 2015 i dansk sprogversion. Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 114, om harmonisering af medlemsstaternes lovgivninger vedrørende det indre markeds funktion.

Forslaget skal vedtages af Rådet og Europa-Parlamentet efter den almindelige lovgivningsprocedure, jf. traktatens artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Baggrunden for forslaget er et ønske om at sikre en indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om tilgængelighedskravene til produkter og tjenesteydelser. Dette ønske begrundes med to forhold. For det første sigtes der mod at fremme vilkårene for erhvervsdrivende, som i dag står over for forskellige og ofte modstridende nationale tilgængelighedskrav, der forhindrer dem i at drage fordel af det indre markeds potentiale. For det andet skal direktivforslaget støtte medlemsstaternes indsats for at leve op til deres nationale forpligtelser, og deres forpligtelser i medfør af De Forenede Nationers konvention om rettigheder for personer med handicap, i relation til tilgængelighed.

I direktivforslaget fremhæves det, at der i 2020 vil være ca. 120 mio. personer i Den Europæiske Union med flere og/eller mindre handicap.

3. Formål og indhold

Ifølge Kommissionen er formålet med direktivet at bidrage til et velfungerende indre marked gennem indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser gennem fjernelse af barrierer for den frie bevægelighed for visse tilgængelige produkter og tjenesteydelser. Dette vil forbedre adgangen til tilgængelige produkter og tjenesteydelser på det indre marked.

Kommissionen bemærker, at efterspørgslen efter tilgængelige produkter og tjenesteydelser er stor, og antallet af borgere med handicap og/eller funktionelle begrænsninger vil stige betydeligt med EU's befolknings aldring. Et miljø,

hvor produkter og tjenesteydelser er mere tilgængelige, fremmer et mere inklusivt samfund og en uafhængig tilværelse for borgere med handicap.

Side 5/29

Anvendelsesområde

Direktivforslaget finder anvendelse på følgende produkter:

- a) computerhardware til generelle formål og operativsystemer
- b) følgende selvbetjeningsterminaler:
  - i) pengeautomater
  - ii) billetautomater
  - iii) selvbetjeningsautomater til check-in.
    - c) forbrugerterminaludstyr med avanceret databehandlingskapacitet til telefontjenester
    - d) forbrugerterminaludstyr med avanceret databehandlingskapacitet relateret til audiovisuelle medietjenester.

Direktivforslaget finder anvendelse på følgende tjenesteydelser:

- a) telefontjenester og relateret forbrugerterminaludstyr med avanceret databehandlingskapacitet
- b) audiovisuelle medietjenester og relateret forbrugerudstyr med avanceret databehandlingskapacitet
- c) fly-, bus-, tog- og søtransport
- d) banktjenester
- e) e-bøger
- f) e-handel.

Direktivforslaget finder anvendelse på følgende områder:

- a) offentlige kontrakter og koncessioner, der er omfattet af direktiv 2014/23/EU, direktiv 2014/24/EU og direktiv 2014/25/EU.
- b) udarbejdelse og gennemførelse af programmer i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond, og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1304/2013.
- c) udbudsprocedurer vedrørende offentlig personbefordring med jernbane og ad vej i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1370/2007.
- d) transportinfrastruktur i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1315/2013.

Definitioner

Ifølge kommissionens forslag defineres personer med et handicap således:

Borgere med handicap defineres i direktivforslaget som ”personer med en langvarig fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse, som i samspil med forskellige barrierer kan hæmme dem i fuldt og effektivt at deltage i samfundslivet på lige fod med andre.”

Borgere med funktionelle begrænsninger defineres i direktivforslaget som ”personer med en fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse, aldersrelateret handicap eller andre permanente eller midlertidige legeomstændelige begrænsninger, som i samspil med forskellige barrierer medfører, at deres adgang til produkter og tjenesteydelser begrænses, og at sådanne produkter og tjenesteydelser skal tilpasses disse personers særlige behov.”

Overgangsbestemmelser

Kommissionen anfører om tidsplanen for gennemførelse af direktivet, at forpligtelser vedrørende tilgængelighed udelukkende påvirker nye produkter, der bringes på markedet efter ikrafttrædelsesdatoen af direktivet. I forhold til tjenesteydelser vil kravene finde anvendelse efter direktivets vedtagelse, når servicen ydes. Der stilles i direktivforslaget krav om, at selvbetjeningsterminaler skal være tilgængelige i overensstemmelse med kriterierne i direktivforslaget 6 år efter direktivet træder i kraft. Dette indebærer en betydelig risiko for, at allerede eksisterende fuldt funktionelle terminaler, der ikke lever op til direktivets kriterier, enten vil skulle ændres udskiftes eller fjernes.

Tilgængelighedskrav i anden EU-lovgivning

Der henvises i tilgængelighedsdirektivet til anden EU-lovgivning, som ved fastsættelse af tekniske specifikationer/tilgængelighedskrav skal anvende kravene bilag 1, sektion 9 i tilgængelighedsdirektivet. Sektion 9 i bilaget indeholder krav til konstruktion og produktion samt brugergrænseflade og funktionel udformning af produkter, krav til tjenesteydere om at sikre tilgængelighed til produkter, samt gøre køretøjer, fartøjer og udstyr samt til det bebyggede miljø tilgængeligt. Det drejer sig blandt andet om følgende EU-lovgivning:

Koncessionsdirektivet (direktiv nr. 2014/23)

Det er fortsat under afklaring, hvorvidt f.eks. byggeprojekter eller andre projekter, som f.eks. Københavns Lufthavn eller andre indehavere af koncessioner får udført af 3. part, er omfattet af direktivet.

Udbudsdirektivet (direktiv nr. 2014/24)

Det er fortsat under afklaring hvilke konsekvenser det kan have, at direktivforslaget fastlægger, at tilgængelighedskrav finder anvendelse ved alle offentlige udbud, hvor der fastsættes tekniske specifikationer og tildelingskrav.

Forsyningsvirksomhedsdirektivet (direktiv nr. 2014/25)

Tilgængelighedskravene finder anvendelse, når ordregivende myndighed, jf. artikel 60 i forsyningsvirksomhedsdirektivet, fastsætter tekniske specifikationer vedr. tilgængelighed i udbud om anskaffelse gennem en vareindkøbs-, bygge-, og anlægs-, eller tjenesteydelseskontrakt af bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser. Det fremgår ikke af direktivforslaget, hvorvidt dette kun vil finde anvendelse for fremtidige kontrakter, eller om også allerede indgåede kontrakter vil være omfattet af direktivet. Indtil andet udtrykkeligt bekræftes, må det lægges til grund, at direktivet, også for så vidt angår transport-

området, vil få anvendelse på de allerede indgåede kontrakter i henhold til forsyningsvirksomhedsdirektivet, hvilket vil sige færgekontrakter om betjening af Bornholm, samt ruterne Kalundborg-Ballen og Bøjden-Fynshav.

PSO-forordningen (forordning nr. 1370/2007)

De tilgængelighedskrav, der er fastsat i direktivforslaget bilag 1, sektion 9 finder anvendelse ved fastsættelse af tilgængelighedskravene vedr. sociale kriterier og kvalitetskriterier, der er fastsat af de kompetente myndigheder i udbud om offentlig personbefordring med jernbane og ad vej i henhold til forordning (EF) nr. 1370/2007. Det betyder, at når offentlige myndigheder beslutter at etablere krav om tilgængelighed i PSO-kontrakter, vil de skulle anvende de krav, der er fastsat i direktivforslagets bilag 1, sektion 9. Bilag 1, sektion 9 indeholder også krav til køretøjer og det bebyggede miljø. Det undersøges derfor, om der her er tale om overlap med anden EU-lovgivning, herunder eksempelvis TSI TAP og TSI PRM.

Der udestår desuden en afklaring ift. Kommissionen af, hvordan kravene i tilgængelighedsdirektivet skal anvendes ift. kontrakter, som i dag ville skulle udbydes efter reglerne i PSO-forordningens artikel 5, stk. 3, men som før PSO-forordningens ikrafttræden har været udbudt efter reglerne i det tidligere udbudsdirektiv (EP/dir nr. 2004/18/EF). Dette omfatter ministeriets kontrakt med Arriva Tog A/S.

TEN-T forordningen (forordning nr. 1315/2013)

De tilgængelighedskrav, der er fastsat i direktivforslaget finder anvendelse på transportinfrastruktur i overensstemmelse med forordning (EU) nr. 1315/2013 (TEN-T forordningen). Direktivforslaget omfatter også retningslinjerne for TEN-T vedr. tilgængelighed for alle brugere. Det betyder, at man ved implementering af retningslinjerne for design og konstruktion af transportinfrastruktur på TEN-T-nettet skal overholde de krav, der er fastsat i direktivforslagets bilag 1, sektion IX. I Danmark består TEN-T-nettet af et vidtforgrenet net af veje og jernbane, 22 havne (snart 26), fire lufthavne og tre godsbaneterminaler, hvorfor det fortsat er under afklaring konkret hvilken betydning og i hvilket omfang de fastsatte tilgængelighedskrav i direktivet har for transportinfrastrukturen på TEN-T-nettet i Danmark.

Markedsovervågning

Der stilles i direktivforslaget krav om, at medlemsstaterne udpeger markedsovervågningsmyndigheder, der er ansvarlige for overholdelse af direktivets anførte krav.

Det bebyggede miljø

Direktivet indeholder en bestemmelse om at medlemslandene kan vælge at pålægge erhvervsdrivende at overholde tilgængelighedskravene i bilag 1, sektion 10 i forhold til det bebyggede miljø. Kombineret med bestemmelserne om

delegerede retsakter vil Kommissionen fremadrettet få kompetence til at vedtage tilgængelighedsstandarder vedr. det bebyggede miljø.

Side 8/29

Delegerede retsakter

Ifølge direktivforslaget, er det overladt til Kommissionen gennem delegerede retsakter at fastsætte mere detaljerede standarder og specifikationer, der udmonter de meget generelle funktionelle kriterier, som direktivforslagets bilag 1 fastsætter. Det betyder, at en enkelt komite vil skulle beskæftige sig med hele direktivforslagets anvendelsesområde, og at medlemsstaternes indflydelse på udformningen af retsakten mindskes.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa Parlamentet har alene i april 2016 afgivet en indledende vurdering af Kommissionens konsekvensanalyse til direktivforslaget. Det fremgår bl.a. af vurderingen, at konsekvensanalysen ikke er klar og tydelig, at der er brugt gammel data, og at det havde været hensigtsmæssigt, hvis sociale hensyn havde været udforsket yderligere som modvægt til konsekvensanalysens økonomiske fokus.

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF art. 294) medlovgiver. Der foreligger endnu ikke en udtalelse.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen har vurderet, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Det er Kommissionens opfattelse, at nationale tiltag ikke i tilstrækkelig grad kan sikre en indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes foranstaltninger og en harmoniseret tilgang. Ifølge Kommissionen skaber forskelle i medlemsstaternes fremgangsmåder barrierer og lægger byrder på de virksomheder, der forsøger at interagere på tværs af grænserne.

Kommissionen fremhæver, at tiltag på EU-plan vil respektere nærhedsprincippet ved at fokusere på de produkter og tjenesteydelser, for hvilke der foreligger klare beviser for et betydeligt problem for det indre marked - fordi forskellige nationale krav skaber hindringer for samhandelen. Medlemsstaterne skal fortsat være fuldt ansvarlige for reguleringen af tilgængelighedskravene for andre produkter og tjenesteydelser.

Regeringen er umiddelbart enig med Kommissionen i, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Regeringen er generelt skeptisk over for som noget nyt at fastsætte fælles materielle EU-regler vedrørende tilgængelighed på byggeområdet. Efter regeringens

opfattelse bør regler på dette område overlades til national lovgivning. Regeringen hæfter sig dog ved, at der er tale om fakultative (valgfrie) og ikke obligatoriske bestemmelser, hvilket efterlader et råderum til medlemsstaterne.

Side 9/29

6. Gældende dansk ret

E-handel(herunder e-bøger)

E-handelsdirektivet (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/31/EF af 8. juni 2000) er gennemført i dansk ret ved e-handelsloven (lov nr. 227 af 22. april 2002). Selvom e-handelsdirektivet er et minimumsdirektiv, er e-handelsloven en ren gennemførelse af direktivet uden nationale særregler eller overimplementering.

Loven finder anvendelse på tjenester i informationssamfundet. Det vil sige tjenester med et kommercielt sigte, der stilles til rådighed online på en individuel anmodning fra en tjenestemodtager. Denne definition omfatter e-handel med varer og tjenesteydelser, herunder e-bøger.

Loven indeholder i § 7 en generel oplysningspligt, hvorefter en tjenesteyder skal give oplysning om følgende:

- den fysiske adresse, hvor tjenesteyderen er etableret,
- e-postadresse og eventuelt postadresse og andre oplysninger om tjenesteyderen, som gør det muligt at kontakte og kommunikere med tjenesteyderen,
- CVR-nummeret, hvis tjenesteyderen er registreret i Det Centrale Virksomhedsregister,
- tilhørsforhold til eventuelle godkendelsesordninger, herunder den relevante tilsynsmyndighed.

Dertil kommer nogle specifikke bestemmelser om lovregulerende erhverv.

Lovens § 8 bestemmer, at hvis der gives oplysning om en informationsfundstjeneste, skal prisen angives klart og tydeligt. Det skal endvidere fremgå, hvorvidt prisen er inklusiv afgifter og leveringsomkostninger.

Lovens § 9 indeholder et krav om, at al kommerciel kommunikation skal kunne identificeres som kommerciel kommunikation (fx reklamer), samt at det klart skal fremgå, på hvis vegne den kommercielle kommunikation udsendes.

Lovens § 10 indeholder krav om tjensteyders oplysningspligt om følgende inden en ordre afgives:

- de forskellige tekniske led i forbindelse med kontraktens indgåelse,
- hvorvidt den indgåede kontrakt opbevares af tjenesteyderen, og om den er tilgængelig,
- de tekniske hjælpemidler til at finde og rette indtastningsfejl og
- de sprog, kontrakten kan indgås på.

En tjenesteyder skal endvidere angive, hvilke relevante adfærdskodekser tjenesteyderen er tilsluttet og den elektroniske adgang til disse.

Finansielle tjenester

Der stilles i dag ikke lovgivningsmæssige krav til den fysiske udformning af pengeautomater. Det er således op til pengeinstitutterne selv at beslutte design og det fysiske udtryk for sådanne automater.

Bankers hjemmesider og netbanker er heller ikke underlagt krav om tilgængelighed for personer med handicap, og dermed heller ikke til tilgængeligheden af banktjenester.

Finansrådet er på frivilligt basis i dialog med handicaporganisationerne om at sikre den størst mulige tilgængelighed for personer med fysiske handicap adgang til pengeinstitutternes filialer, pengeautomater og til de elektroniske banktjenester, som pengeinstitutter udbyder.

Audiovisuelle medietjenester:

Audiovisuelle medietjenester (dvs. traditionelt tv og tv-lignende on demand-tjenester) reguleres i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 255 af 20. marts 2014, som ændret ved lov nr. 1517 af 27. december 2014, og bekendtgørelser udstedt i medfør heraf. Der er ikke fastsat regler om tilgængelighedskrav til audiovisuelle medietjenester, herunder oplysningskrav om tilgængelighed.

Elektroniske kommunikationstjenester

Elektroniske kommunikationstjenester, jf. direktiv 2002/21/EF (rammedirektivet) artikel 2, litra c, er reguleret i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (teleloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 128 af 7. februar 2014 med senere ændringer, samt i bekendtgørelser udstedt i medfør heraf. Telelovens § 4, stk. 5 og 6, samt § 5, giver mulighed for at udstede regler om bl.a. udbydere af telefontjenesters oplysningsforpligtelser samt om krav til udbydere af terminaludstyr, der anvendes til mobilkommunikationstjenester, med henblik på at sikre grundlæggende slutbrugerrettigheder. Telelovens § 4, stk. 5 og 6, samt § 5, er ikke blevet brugt til at fastsætte tilgængelighedskrav.

Søtransport

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) Nr. 1177/2010 om passagerers rettigheder ved sørejser og rejser på indre vandveje indeholder regler om ikke-diskrimination af og assistance til handicappede og bevægelseshæmmede. Forordningen, som gælder direkte i Danmark, har med udspring i artikel 9 i De Forenede Nationers konvention om handicappedes rettigheder sigte på at give handicappede og bevægelseshæmmede samme mulighed for at deltage i sørejser og rejser på indre vandveje som alle andre borgere. Efter forordningens artikel 9 skal transportører og terminaloperatører således sikre, at der findes eller fastsættes ikke-diskriminerende og relevante standarder og retningslinjer for og oplysninger om havneterminalers og skibes tilgængelighed, herunder deres faciliteter for handicappede og bevægelseshæmmede (adgangsbetingelser). Transportører og terminaloperatører skal endvidere gøre adgangsbetingelserne offentligt tilgængelige fysisk eller på internettet, idet der i denne hen-

seende skal tages særligt hensyn til handicappedes og bevægelseshæmmedes behov. Transportører, rejseagenter og rejsearrangører skal endelig sikre, at alle relevante oplysninger, herunder onlinereservation og -information, om befordringsbetingelserne, oplysninger om rejsen samt adgangs-betingelserne er til rådighed i en form, der er egnet og tilgængelig for handicappede og bevægelseshæmmede.

Efter sølovens § 440 kan erhvervs- og vækstministeren fastsætte regler med henblik på opfyldelse og anvendelse af forordning nr. 1177. Bemyndigelsen er udnyttet ved bekendtgørelse nr. 74 af 29. januar 2013 om skibspassagerers rettigheder med senere ændring. Bekendtgørelsen indeholder bl.a. straf- og påbudsbestemmelser i forhold transportører, rejseagenter, rejsearrangører og billetudstedere, som overtræder forordningen, herunder dennes regler om ikke-diskrimination af og assistance til handicappede og bevægelseshæmmede.

Bekendtgørelse nr. 491 af 13. maj 2014 (Meddelelser fra Søfartsstyrelsen B, teknisk forskrift om skibes bygning og udstyr mv.) samt bekendtgørelse nr. 556 af 26. maj 2011 (Meddelelser fra Søfartsstyrelsen D, teknisk forskrift for skibes bygning og udstyr mv., passagerskibe i national fart), gør IMO's cirkulære 735 (MSC/735) af 24. juni 1996 vedrørende design og drift af passagerskibe, så de imødekommer ældre og handicappede personers behov, obligatorisk på danske alle passagerskibe og højhastighedspassagerfartøjer, der benyttes til offentlig transport, og hvis køl er lagt, eller som er på et lignende konstruktionsstadium, den 1. oktober 2004 eller senere samt tillige ved ombygning af danske passagerskibe og højhastighedsfartøjer, der benyttes til offentlig transport, og hvis køl er lagt, eller som er på et lignende konstruktionsstadium, før den 1. oktober 2004, i det omfang dette er økonomisk rimeligt og gennemførligt (de to bekendtgørelses kapitler II-3, regel 26 hhv. regel 28). Bestemmelserne i bekendtgørelsen vedrørende passagerskibe i national fart er i øvrigt fastsat i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/45/EF af 6. maj 2009 om sikkerhedsregler og -standarder for passagerskibe, som ligeledes gør IMO-cirkulæret obligatorisk på de nævnte forudsætninger. Det følger blandt andet af IMO-cirkulæret, at generel information om tjenesteydelsen samt om assistance til ældre og handicappede på en bestemt rute skal gøres tilgængelige for offentligheden og potentielle passagerer, og at sådanne oplysninger skal stilles til rådighed i formater, der er egnede for personer med nedsat syn, for eksempel stor skrift og lyd gengivelse.

Endelig indeholder bekendtgørelse nr. 11447 af 18. august 2000 bestemmelser om indretning af passagerskibe med henblik på adgang for passagerer med handicap.

Flytransport

For så vidt angår tilgængelighed på luftfartsområdet er dette område omfattet af forordning nr. 1107/2006 af 5. juli 2006 om handicappede og bevægelseshæmmede personers rettigheder, når de rejser med fly.

Ifølge disse regler er der pålagt lufthavne og luftfartsselskaber forpligtelser i henhold til handicappede og bevægelseshæmmede personers (PRM) rejse med fly.

Lufthavnens forvaltningsorgan er således ansvarligt for at sikre, at der ydes den i bilag 1 til forordningen nævnte bistand til personer med et handicap, når de rejser med fly. Bilag I nævner en række forhold, bl.a. bistand til personer med et handicap til at bevæge sig fra flyets dør til plads i flyet, bistand til at gå om bord under anvendelse af elevatorer eller kørestole m.m. Forordningen indeholder ikke tekniske krav til lufthavnen om, hvorledes denne bistand udføres. Luftfartsselskaberne skal i henhold til forordningen yde omkostningsfrit den i bilag 2 til forordningen angivne bistand til en person med et handicap. Her er bl.a. tale om transport af medicinsk udstyr, transport af højst 2 stk. hjælpemidler pr. person (forudsat at der er givet 48 timers varsel), formidling af væsentlige oplysninger, der vedrører en flyvning, tilpasning af siddepladsen i flyet, bistand til toiletfaciliteter mm.

Der er ingen tekniske krav i forordningen om flys handicapvenlige indretning i forbindelse med en flyrejse.

Et luftfartsselskab kan endvidere kun af sikkerhedsmæssige årsager eller på grund af tekniske begrænsninger nægte, at en person med et handicap kan reservere eller gå om bord et fly.

Luftfartsselskaber, deres agenter eller rejsearrangører skal desuden træffe alle fornødne foranstaltninger til at modtage personer med et handicap på alle deres salgssteder og yde bistand, også ved telefonsalg og internetsalg.

Bustransport

Vedrørende tilgængelighed på busområdet så findes der regler i forordning 181/2008 om buspassagerers rettigheder og forpligtelser. Anvendelsesområdet for forordningen gælder for busrejser, når passagerernes påstignings- eller udstigningssted er beliggende på en medlemsstats område, og når den planlagte rejseafstand er 250 km eller mere. Derudover gælder en række minimumskrav til fx information, når rejsen er mindre end 250 km.

Forordningen giver passagererne en række rettigheder, herunder ret til information, før og under rejsen samt ret til information om rettigheder. Endvidere foreskriver forordningen at der skal oprettes en national overvågningsmyndighed.

En del af forordningen omhandler desuden handicappede og bevægelseshæmmede, og det fremgår, at medlemsstaterne har pligt til at udpege busterminaler (Danmark har udpeget Aarhus), hvor handicappede og bevægelseshæmmede skal ydes assistance. Dertil kommer, at forordningen foreskriver, at transportørerne skal yde gratis assistance til handicappede og bevægelseshæmmede ved ombordstigning samt i bussen, hvis der er personale udover chaufføren tilstede.

Som det ses giver forordningen altså passagererne en række rettigheder vedr. fx assistance og information, men ikke tekniske krav til hvordan denne information skal leveres, eller hvilke krav der er til assistancen.

Jernbanetransport

Vedrørende tilgængelighed på jernbaneområdet, så findes der regler i forordning 1371/2007 om jernbanepassagerers rettigheder og forpligtelser. Anvendelsesområdet for forordningen gælder alle togrejser i Danmark.

Forordningen giver passagererne en række rettigheder, herunder ret til information, før og under rejsen samt ret til information om rettigheder. Endvidere foreskriver forordningen, at der skal oprettes en national overvågningsmyndighed.

En del af forordningen omhandler desuden handicappede og bevægelseshæmmede, og det fremgår, at transportørerne skal yde gratis assistance til handicappede og bevægelseshæmmede på stationer og i toget.

Som det ses giver forordningen altså passagererne en række rettigheder vedr. fx assistance og information, men ikke tekniske krav til hvordan denne information skal leveres eller hvilke krav der er til assistancen.

Forordningen stiller dog et krav om anvendelse af TSI for bevægelseshæmmede personer (TSI PRM) – dvs. tekniske krav – på stationer, perroner og i tog.

Udover passagerrettighedsforordningen findes der også tilgængelighedsregler i:

- Direktiv nr. 2008/57 af 17. juni 2008 om interoperabilitet i jernbanesystemet.
- Forordning nr. 454/2011 af 5. maj 2011 om den tekniske specifikation for interoperabilitet gældende for delsystemet trafiktelematik for persontrafikken i det transeuropæiske jernbanesystem (TSI TAP).
- Forordning nr. 1300/2014 af 18. november 2014 om den tekniske specifikation for interoperabilitet gældende for tilgængelighed for handicappede og bevægelseshæmmede personer i EU's jernbanesystem (TSI PRM).

Reglerne skal sikre, at stationer, perroner og tog er indrettet således, at de er tilgængelige og at adgang for handicappede og bevægelseshæmmede personer lettes på lige fod med andre.

De to TSI'er udmønter direktivets overordnede krav og indeholder en række tekniske krav til indretning af stationer, perroner og tog, herunder informationssystemer, samt jernbanevirksomheders håndtering af oplysninger om befordring af og assistance til bevægelseshæmmede og at oplysninger herom stilles til rådighed for passagerer.

TSI PRM foreskriver desuden, at stationsledere og operatører skal aftale, hvordan der tilbydes assistance og alternativ transport i overensstemmelse med passagerrettighedsforordning, således at det ligger klart, hvem der er ansvarlig for assistance og for alternativ transport.

Direktivet og TSI PRM gælder for alle togrejser i Danmark undtagen bybaner (S-tog, letbaner og metro), hvorimod TSI TAP gælder på TEN-T nettet, hvilket i praksis betyder, at privatbaner og Arrivas net samt bybaner er undtaget.

Byggeri

Tilgængelighed til byggeriet for mennesker med handicap reguleres gennem byggelovgivningen og udmøntes i bygningsreglementet. Det fremgår af byggelovens formålsparagraf, at et af lovens formål er at fremme handicapvenlig indretning af bebyggelse.

Byggeloven gælder ved opførelse af nye bygninger, herunder tilbygninger, ombygninger i eksisterende bygninger, samt væsentlige ændringer i benyttelsen af bebyggelsen.

Der er i dag ikke harmoniserede regler for tilgængelighed til byggeriet på fællesskabsniveau. Kravene i det danske bygningsreglement har alene hjemmel i byggeloven. Der har i gennem en årrække været forhandlet om et ligestillingsdirektiv, der skal sikre ligestilling på baggrund af seksualitet, religion, race, handicap m.v. Tilgængelighed har indgået i disse forhandlinger, hvor et forslag om at tilgængeliggøre den eksisterende bygningsmasse inden for en tidsramme på 15-20 år har været bragt frem. Dette har en lang række medlemsstater, herunder Danmark argumenteret imod. Et obligatorisk krav om at tilgængeliggøre det eksisterende byggeri vil indebære store udgifter for bygningsejerne. Der har hidtil ikke kunnet opnås enighed om et sådant direktiv.

Det bemærkes, at det fremgår af direktivet, at uagtet de fakultative bestemmelser i direktivforslaget i forhold til tilgængelighed til byggeri, så fastholdes i forbindelse med offentlige kontrakter og koncessioner de tilgængelighedskrav til byggeri i udbud, som følger af direktiverne 2014/23/EU, 2014/24/EU og 2014/25/EU.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Der er generelt behov for at analysere de enkelte dele af forslaget nærmere for at se, om der vil være eventuelle yderligere lovgivningsmæssige konsekvenser.

Finansielle tjenester

Da der ikke i dag findes regulering af tilgængelighed i den finansielle lovgivning, vil der skulle indføres regler herom for så vidt angår pengeautomater og banktjenester.

Audiovisuelle medietjenester

En vedtagelse af forslaget, for så vidt angår tilgængelighedskrav til audiovisuelle medietjenester, vil få lovgivningsmæssige konsekvenser.

Tilgængelighed af offentlige organers websteder

Europa-Kommissionen har ud over nærværende forslag til tilgængelighedsdirektiv for så vidt angår tilgængelighedskrav til produkter og tjenesteydelser allerede stillet forslag om direktiv om tilgængelighed af offentlige organers websteder (webdirektivet).

Der kan være overlap mellem de to direktivforslag. Forslaget til tilgængelighedsdirektiv retter sig først og fremmest imod hardware o.l., og finder kun anvendelse på webbaseret indhold for primært private aktører; banktjenester, e-bøger og e-handel, mens webdirektivet primært er rettet imod offentlige myndigheder og webbaseret indhold. Det præciseres dog i forslaget til tilgængelighedsdirektiv, at tilgængelighedskravene i forslaget til webdirektivet vil ligge til grund for tilgængelighedskravene i forslaget til tilgængelighedsdirektiv for så vidt angår offentlige organers websteder.

Det potentielle gælder ”fly-, bus-, tog og søtransport”, hvor websteder tilhørende de mulige offentlige eller offentligretlige organer, eksplicit nævnes i forslaget til tilgængelighedsdirektiv. Endvidere har webdirektivet krav til mobile applikationer til smartphones og tablets, hvor der henvises til EN 310 549 herunder kapitlerne 9, 10 og 1, som således udbredes til at dække andet end krav til websteder og deres indhold.

I forslaget til tilgængelighedsdirektiv omhandlende tilgængelighedskrav til produkter og tjenesteydelser er der opstillet en række krav til de forskellige tjenesteydelser og områder. Disse krav er forskellige fra den gældende europæiske standard for tilgængelighedskrav ved indkøb af it-ydelser, EN 310 549, der benyttes i webdirektivet. Det bør afklares, hvilket af de to sæt af krav der vil være gældende.

Elektroniske kommunikationstjenester

En vedtagelse af forslaget for så vidt angår tilgængelighedskrav til telefontjenester m.m. vil få lovgivningsmæssige konsekvenser. Det vurderes bl.a., at det vil være nødvendigt at tilpasse teleloven samt afledt bekendtgørelsesregulering for at skabe hjemmel til at pålægge de berørte virksomheder oplysningskrav i overensstemmelse med direktivforslaget.

Søtransport

Der vurderes ikke umiddelbart at være behov for ændring af de love, som snævert set regulerer søfartsområdet, dvs. regler som primært vedrører sikkerhed til søs. Direktivforslagets krav til websteder, tjenester til mobile enheder, billetsystemer, selvbetjeningsterminaler mv. går imidlertid videre end det, som traditionelt reguleres i søfartslovgivningen. Behovet for eventuel lovændring i relation hertil vil forudsætte en nærmere analyse.

I lyset af den omfattende EU- og internationale regulering om tilgængelighed for skibspassagerer med nedsat funktionsevne, som allerede findes, herunder

navnlig de direkte gældende EU-regler om ikke-diskrimination af og assistance til handicappede og bevægelseshæmmede, som følger af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) Nr. 1177/2010 om passagerers rettigheder ved sørejser og rejser på indre vandveje, er det endvidere umiddelbart vurderingen, at der formentlig næppe vil være behov for andet end justeringer i diverse administrative forskrifter.

Det bemærkes i den forbindelse, at Danmarks Rederiforening og Bilfærgernes Rederiforening på frivillig basis har fået udarbejdet en fælles standard (SBI 2014:17), som giver retningslinjer for, hvordan passagerskibe kan indrettes, så de er ligeværdigt tilgængelige for alle uanset funktionsnedsættelse.

Transportområdet i øvrigt

Idet der allerede eksisterer regler om handicaptilgængelighed på transportområdet for hhv. luftfart, jernbane og bus, skal det undersøges nærmere, i hvilket omfang der med direktivet stilles nye og skærpede krav til tjenesteydere og medlemsstaterne samt i hvilket omfang direktivet overlapper med allerede eksisterende regler. Såfremt der er tale om nye krav, er det umiddelbart forventningen, at direktivet vil have lovgivningsmæssige konsekvenser. Fælles for luftfart-, jernbane- og busområdet er, at der med direktivforslaget stilles nye og skærpede krav til de respektive operatører og infrastrukturforvaltere, som vil have lovgivningsmæssige konsekvenser.

Byggeri

For så vidt angår nyt byggeri henholdsvis byggeri, der ombygges væsentligt, og bygninger, hvor der sker væsentlige anvendelsesændringer, vurderes det, at forslaget i den nuværende form ikke vil have nationale lovgivningsmæssige konsekvenser i forhold til reguleringen af byggeriet.

Statsfinansielle og samfundsøkonomiske konsekvenser

Generelt vurderes det, at forslaget kan medføre væsentlige administrative konsekvenser for erhvervslivet. De forventede administrative konsekvenser vil bestå i, at der stilles krav om at påføre oplysninger om de omfattede produkter og tjenesteydelsers anvendelse på selve produktet. Dette vil både betyde en administrativ omstillingsbyrde i form af ændringer af mærkning, brugsanvisninger og lignende, og samtidig vil nye produkter også løbende skulle påføres disse nye krav. Kravene indføres for at øge tilgængeligheden af produkterne for personer med funktionsnedsættelser.

Der stilles i direktivforslaget endvidere krav om, at medlemsstaterne udpeger de markedsovervågningsmyndigheder, der er ansvarlige for tjenesteydelsers overholdelse af kravene. Dette vurderes umiddelbart at kunne medføre væsentlige administrative byrder for staten.

Baseret på den nuværende forståelse af direktivet kan de forventede implementeringsudgifter for staten og erhvervet med opgøres til at overstige samlet 500 mio. kr. som følge af krav til ændring af eksisterende produkter og tjenester samt omstilling for så vidt angår nye erhvervelser.

E-handel(herunder e-bøger)

Forslaget forventes at have konsekvenser for erhvervslivet for at disse kan leve op til direktivets foreslåede krav.

Finansielle tjenester

Direktivforslaget om at stille krav til tilgængeligheden af pengeautomater og banktjenester vil have betydelige erhvervsøkonomiske konsekvenser. Finansrådet har foreløbigt angivet følgende konsekvenser for pengeinstitutter:

I relation til pengeautomater, stiller forslaget krav til indretning, dog i relativt overordnede termer og uden at specificere eventuelle tekniske krav nærmere. Det fremgår dog, at det eksempelvis kan være relevant at brugergrænsefladen sikrer kommunikation via mere end én sensorisk kanal, hvilket eksempelvis må betyde en oplæsningsfunktion i pengeautomaten.

Der vil være tale om tilpasninger både i form af systemtilpasninger og fysiske ændringer. Der vil derudover kunne forekomme udfordringer med at opfylde kravene, idet ikke alle lokalplaner giver tilladelse til at der bliver opsat ramper/opkørsler til pengeautomater.

Det estimeres, at de gennemsnitlige ændringer pr. pengeautomat vil beløbe sig til ca. 50.000 kr. Da der er ca. 2.500 pengeautomater i Danmark betyder dette en forventet samlet omkostning på ca. 125 mio. kr. for sektoren.

Der stilles krav om tilgængelighed af websteder, der anvendes til levering af banktjenester og banktjenester til mobile enheder, med henblik på at maksimere anvendelsen for personer med funktionsnedsættelse. Der stilles bl.a. krav om, at brugerne kan opfatte, bruge og forstå indholdet og interaktionsformen samt krav om at sikre, at tjenesteydelserne er rettet mod behovene hos personer med funktionelle begrænsninger. Det er tidligere i direktivforslaget præciseret, at for websteder gælder EN 310 549 og dermed WCAG 2.0 (Web Content Accessibility Guidelines).

I forhold til net- og mobilbankløsninger er der ligeledes stor forskel på hvordan pengeinstitutterne vil skulle foretage ændringer afhængigt af de eksisterende løsninger.

Finansrådet vurderer, at der vil være behov for ændringer i bl.a. software i form af fleksible justeringer af layout tilpasset den enkelte kunde, hvilket vil medføre omkostninger i forhold til at ændre eksisterende løsninger og ved fremstilling af fremtidigt indhold. Det er endnu vanskeligt med nuværende oplysninger at

vurdere, hvor store ændringer der skal foretages i pengeinstitutterne, men det estimeres, at opgaverne fsva. netbank, mobilbank og pengeinstitutternes hjemmesider vil beløbe sig til mellem 50 og 75 mio. kr.

Side 18/29

Audiovisuelle medietjenester

Forslaget lægger op til, at offentlige og private aktører skal levere audiovisuelle medietjenester – dvs. traditionelt tv og tv-lignende on demand-tjenester såsom ”catch-up”-tjenester og video on demand-tjenester (såsom eksempelvis Netflix, HBO) på en sådan måde, at personer med funktionsnedsættelser, herunder personer med handicap, kan maksimere deres forventede anvendelse af de audiovisuelle medietjenester. Det indebærer blandt andet, at leverandører af audiovisuelle medietjenester skal oplyse om tilgængelighedsfunktioner- og faciliteter, gøre websteder tilgængelige på en ensartet måde, der sikrer, at brugerne kan opfatte, bruge, og forstå indholdet, og i det hele taget have fokus på behovene hos personer med funktionelle begrænsninger.

Rækkevidden af flere af de foreslåede krav er fortsat vanskelige at opføre, og kravene er endnu ikke konkretiserede i en audiovisuel kontekst, herunder kravet om at gøre websteder tilgængelige på en ensartet måde. Hertil kommer, at der endnu ikke foreligger en oversigt over antallet af udbydere af audiovisuelle on demand-tjenesteudbydere i Danmark.

Det betyder, at det på nuværende tidspunkt er vanskeligt at vurdere forslagets statsfinansielle og erhvervsøkonomiske konsekvenser på det audiovisuelle område. Med en række forbehold og på grundlag af den nuværende forståelse af forslaget estimeres det, at forslaget i sin nuværende form for det audiovisuelle område vil kunne medføre direkte omkostninger for staten og erhvervet på ca 80-90 mio. kr. samt ca. 30 mio. kr. i årlige drifts- og vedligeholdelsesomkostninger.

Elektroniske kommunikationstjenester

Uagtet direktivets proportionalitetsbestemmelse vurderes det, at en stor del af telebranchen vil være omfattet af forslagets bestemmelser. Telebranchen har på nuværende tidspunkt ikke har kunnet give et overblik over deres forventede efterlevelsomkostninger forbundet med tilgængelighedsdirektivet. Kommissionen har i sin konsekvensanalyse anslået, at den administrative byrde af forslaget for teleselskaber beløber sig til 80 arbejdstimer pr. selskab. Dette omfatter alene tilrådighedsstillelse af information om tjenester og produkters tilgængelighed. Kommissionens konsekvensanalyse adresserer ikke omkostningerne for tilpasning af hjemmesider, samt inklusion af funktioner, praksis, politikker og procedurer og ændringer i udførelsen af tjenesteydelser, der er rettet mod handicappede. I betragtning af ovenstående, samt at der fortsat hersker usikkerhed om anvendelsen af direktivets undtagelsesbestemmelser, kan der ikke på nuværende tidspunkt gives et fuldt ud underbygget estimat af implementeringsomkostningerne på teleområdet. Bruger man imidlertid konsekvensanaly-

sens beregningsmetode for de danske teleselskaber, anslås udgiften hertil at beløbe sig til ca. 2,25 mio. kr. Hertil kommer udgifter til tilpasning af hjemmesider, samt inklusion af funktioner, praksis, politikker og procedurer og ændringer i udførelsen af tjenesteydelser, der er rettet mod handicappede. Som det fremgår af ovenstående er dette estimat dog forbundet med en betydelig usikkerhed, men er under omstændighederne det bedst mulige bud.

Udpeging af markedsovervågningsmyndigheder og administrative konsekvenser

Kommissionen har tilkendegivet, at ”markedsovervågningsmyndighed” i direktivforslaget skal forstås i overensstemmelse med markedsovervågningsforordningen, forordning 765/2008. Forordningen indeholder bl.a. bestemmelser om oplysningspligt over for Kommissionen, varetagelse af markedsovervågningsopgaven herunder bestemmelser om markedsovervågningsforanstaltninger og sikring af tilstrækkelige ressourcer til markedsovervågningsmyndigheder.

Direktivforslaget giver et vist spillerum for organisering af opgaven på nationalt plan. Implementering vil senest fra seks år efter vedtagelse medføre omkostninger i form af øgede tilsyns- og kontrolopgaver samt håndtering af klager og indberetninger. Det præcise omfang er på nuværende tidspunkt uvist, da det bl.a. vil afhænge af direktivforslagets endelige form og den fremtidige mængde af klager og indberetninger. På det foreliggende grundlag vurderes det, at markedsovervågningsopgaven for så vidt angår bestemmelserne om elektronisk kommunikation vil kræve mellem et kvart og et halvt årsværk.

Søtransport

Forslaget forventes ud fra en foreløbig vurdering ikke at have væsentlige statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser. Den endelige vurdering vil imidlertid bero på en nærmere analyse af forslagens konkrete elementer, herunder ikke mindst i hvor høj grad den eksisterende regulering vedrørende tilgængelighed for skibspassagerer med nedsat funktionsevne, herunder den relevante EU- og internationale regulering, i forvejen tilgodeser direktivforslaget krav.

Der er i sektoren forskellige forhold, der skal iagttages for at sikre tilgængelighed i relation til direktivforslaget, og der er derfor stor forskel på, hvilke og hvor store ændringer der skal foretages, og dermed på hvilke omkostninger ændringerne indbefatter.

Flytransport

Forslaget vurderes at have omfattende erhvervsøkonomiske konsekvenser for lufthavne og luftfartselskaber, der pålægges nye tekniske krav til etablering af websteder, tjenester til mobile enheder, intelligente billetsystemer, selvbetjeningsterminaler og billetautomater og selvbetjeningsautomater til check-in. Det er ikke muligt præcist at angive hvilken størrelsesorden, der er tale om, da

der er tale om teknologi, som endnu ikke er udviklet og krav, som ikke endeligt er specificeret.

Side 20/29

For så vidt angår oprettelsen af en markedsovervågningsmyndighed på luftfartsområdet undersøges det, hvilke ressourcer, der kan forventes behov for i forbindelse med varetagelsen af den opgave. Det er uklart på baggrunde af den foreliggende direktivtekst, hvorvidt der stilles krav om uafhængighed. Såfremt det er tilfældet, vil der være yderligere udgifter forbundet med oprettelsen af et nyt organ eller evt. udvidelse af et eksisterende af et organ. I det omfang der ikke stilles krav om uafhængighed, forventes det, at opgaven kan løses af Trafik- og Byggestyrelsen, der i forvejen håndterer klager relateret til flyrejser for personer med et handicap.

Fastsættelsen af direktivets implementeringsfrist er fortsat genstand for forhandling. Denne har betydning for hvorledes, der kan tages hensyn til eksisterende materiels levetid, som har betydning for fastsættelsen af de økonomiske omkostninger.

Endeligt er det under afklaring, hvorvidt f.eks. hele eller dele af lufthavnes driftstilladelser/koncessioner kan blive omfattet af direktivets bestemmelser. Dette kan f.eks. få betydning i tilfælde hvor koncessionshaver får udført byggeprojekter af en tredjepart.

Bustransport

På busområdet kan det på det foreliggende grundlag som minimum forventes, at der vil være implementeringsudgifter for trafikskaberne i størrelsesordenen 98-142 mio. kr. Dertil kommer øgede omkostninger til drift og vedligehold. Det skal understreges, at der for alle parter er tale om foreløbige estimater, blandt andet grundet usikkerhed om direktivets anvendelsesområde samt undtagelsesbestemmelsernes rækkevidde. I hvilken grad eksisterende udstyr kan tilpasses eller om der skal købes nyt udstyr er heller ikke afklaret. Rejsekort A/S udgifter i medfør af forslaget er medtaget her, men en del af udgifterne hører retteligt til under afsnittet om "Jernbanetransport" nedenfor.

For så vidt angår oprettelsen af en markedsovervågningsmyndighed på busområdet undersøges det, hvilke ressourcer, der kan forventes behov for i forbindelse med varetagelsen af den opgave. Det er uklart på baggrund af den foreliggende direktivtekst, hvorvidt der stilles krav om uafhængighed. Der vil under alle omstændigheder være tale om yderligere udgifter forbundet med oprettelsen af det pågældende organ.

Jernbanetransport

På jernbaneområdet kan det på det foreliggende grundlag som minimum forventes, at der vil være implementeringsomkostninger for erhvervslivet i størrelsesordenen 74-80 mio. kr. Dertil kommer øgede omkostninger til drift og vedligehold. Estimatet er baseret på tilbagemeldinger fra Banedanmark, DSB, Ar-

riva, lokalbanerne og trafikelskaberne. Det skal understreges, at der for alle parter er tale om foreløbige estimater, blandt andet grundet usikkerhed om direktivets anvendelsesområde samt undtagelsesbestemmelsernes rækkevidde. I hvilken grad eksisterende udstyr kan tilpasses eller om der skal købes nyt er ikke afklaret, ligesom afgrænsningen af hvilke tjenesteydelser, der er omfattet, ikke ligger fast.

Etableringen af en markedsovervågningsmyndighed på jernbaneområdet forventes ikke at medføre væsentlige statsfinansielle omkostninger såfremt denne opgave kan placeres hos Jernbanenævnet.

Billet- og pengeautomater på transportområdet

Udgifter til billetautomater er medtaget i vurderingen ovenfor.

Byggeri

Forslaget vurderes ikke at have statsfinansielle, samfundsmæssige eller erhvervsøkonomiske konsekvenser for byggeriet, dog under forudsætning af, at den del af den eksisterende bygningsmasse, der ikke ombygges eller ændrer anvendelse i væsentlig grad, ikke omfattes af forslaget.

Regeringen vil følge forhandlingerne tæt, herunder særligt i forhold til vurderingen af forslagens økonomiske konsekvenser.

Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Rapporten har i sig selv ingen konsekvenser for beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Forslaget har været i almindelig høring hos berørte interessenter, herunder specialudvalget for arbejdsmarkedet og sociale forhold. Hovedindholdet af høringssvarene fremgår af nedenstående.

Danmarks Biblioteksforening: Danmarks Biblioteksforening er generelt enig i de anførte formål, men kan tilslutte sig de synspunkter og betænkeligheder, der anføres i notatet. Der er tale om et direktivforslag med et meget bredt anvendelsesområde, som også kan få betydning for de ydelser, som bibliotekerne tilbyder, fx når det drejer sig om digitale medietjenester. Danmarks Biblioteksforening vil i den forbindelse understrege, at konsekvenserne er uklare både hvad angår e-bogsformidling som eReolen, samt for film og musikformidling via bibliotekerne i Danmark. Danmarks Biblioteksforening kan derfor tilslutte sig notatets bemærkninger om, at det fremlagte direktivforslag giver anledning til betænkelighed, og at omfanget er uklart.

Dansk Industri (DI): DI kan tilslutte sig regeringens foreløbige generelle holdning til direktivforslaget. Det er DI's opfattelse, at forslagens krav ikke er pro-

portionale med målet og risikerer at føre til betydelige omkostninger for virksomhederne og dermed højere priser og mindre produktudbud for forbrugerne.

Side 22/29

DI hæfter sig ved, at definitionerne af ”tilgængelige produkter og tjenesteydelser”, af ”personer med funktionelle begrænsninger”, samt af ”personer med handicap”, jf. direktivforslagets artikel 2, nr. 1, 3 og 4, er meget brede. Det giver anledning til at tro, at de berørte produkter og tjenesteydelser skal tilpasses, så de er tilgængelige for personer med funktionelle begrænsninger og handicaps, uanset graden og karakteren af en funktionel begrænsning eller et handicap. Afhængig af hvordan direktivet konkret vil blive implementeret, kan det betyde, at virksomhederne vil skulle tilpasse produkter og tjenester i et uforholdsmæssigt omfang. Direktivforslaget anerkender tilsyneladende ikke, at der desværre er nogle typer af funktionsnedsættelser og handicaps, som har en sådan natur og karakter, at det - uanset hvor kreativ en virksomhed er - ikke er muligt at tilpasse et produkt eller en tjenesteydelse, så produktet eller tjenesten er tilgængelig for personer med sådanne alvorlige funktionsnedsættelser eller handicaps. Direktivforslaget anerkender heller ikke, at der er nogle produkter og tjenester, som i sin natur ganske enkelt ikke henvender sig til personer med visse funktionsnedsættelser eller handicaps, ligesom der vil være produkter i forskellige prisklasser med forskelligt udstyr.

Forslaget til direktivets artikel 12 giver ganske vist mulighed for, at virksomheden på visse betingelser kan undlade at overholde tilgængelighedskravene, hvis det vil indebære en væsentlig ændring af produktet eller tjenesteydelsen eller medføre en uforholdsmæssig stor byrde for virksomheden. For at imødegå de bekymringer, som DI har nævnt ovenfor, bør det imidlertid også være muligt at indfortolke en modifikation til virksomhedens forpligtelser i udtrykket ”den forventede anvendelse”, som benyttes i direktivforslagets Bilag I, der beskriver tilgængelighedskravene nærmere. Udtrykket bør efter DI’s opfattelse fortolkes under hensyntagen til, at personer med visse former for funktionsnedsættelse eller handicaps kan være helt uden for en virksomheds målgruppe, og at virksomheden derfor må kunne gå ud fra, at disse personer ikke har nogen forventet anvendelse af produktet eller tjenesteydelsen.

En yderligere bekymring ligger i forslaget til direktivets artikel 12.6., hvor en særlig notifikationsprocedure introduceres, hvis produktet ikke lever op til kravene. Et sådant krav om notifikation til alle myndigheder i lande, hvor produktet eller tjenesteydelsen forventes markedsført, synes helt ude af proportioner, især når der sammenlignes med, hvad der kræves i forhold til overholdelse af sikkerhedskrav i fx lavspændingsdirektivet.

Generelt set bør der indføres en artikel, der åbner mulighed for, at produktet, hvis det ikke i sig selv tilbyder de krævede alternative muligheder, kan være kompatibelt med andre produkter, der åbner mulighed herfor.

Danske Handicaporganisationer (DH): DH synes, det er meget positivt, at kommissionen er kommet med sit forslag til et tilgængelighedsdirektiv. Mennesker med handicap møder på nuværende tidspunkt mange barrierer, der gør det meget svært at bidrage i alle samfundets aspekter. Med det rette indhold kan en europæisk "tilgængelighedslov" være med til at ændre dette og sikre tilgængelighed for alle på tværs af grænserne i EU. DH mener derfor, at den danske regering skal støtte initiativet og arbejde for, at det bliver vedtaget.

DH finder det meget positivt, at regeringen støtter direktivets overordnede målsætning om at forbedre adgangen til tilgængelige produkter og tjenesteydelser på det indre marked. DH ser det desuden som meget positivt, at regeringen vil analysere de enkelte dele af forslaget nærmere og ser frem til at se resultatet.

Dog mener DH, at notatet fokuserer meget på ikke at pålægge erhvervslivet unødvendige byrder. DH mener ikke, der er tale om unødvendige byrder. Der er behov for at stille krav til erhvervslivet for at sikre adgang til samfundet for personer med handicap og hermed direktivets overordnede målsætning. Desuden er DH af den opfattelse, at ikke alle tilgængelighedskrav giver ekstra omkostninger eller arbejdsgange, men f.eks. kan handle om en omlægning af arbejdsgange og processer, der efterfølgende resulterer i tilgængelige produkter eller tjenesteydelser. Et "tilgængelighedsdirektiv" vil bidrage til at skabe den fornødne opmærksomhed og viden om tilgængelighed. Her er det også vigtigt at tilføje, at direktivet vil have en gennemførelsesperiode, i hvilken erhvervslivet kan forberede sig på at leve op til kravene.

Direktivets anvendelsesområde kan efter DH's opfattelse med fordel udvides til at omhandle flere områder som bl.a. det bebyggede område, husholdningsprodukter og overnatningsmuligheder. DH mener endvidere, at tilgængelighedskravet i forslaget til direktivets artikel 3 kan forbedres ved at stille krav om, at bygningerne skal være tilgængelige.

Det er endvidere meget vigtigt, at forslaget til direktivets artikel 12, der giver mulighed for, at virksomheden på visse betingelser kan undlade at overholde tilgængelighedskravene, hvis det vil indebære en væsentlig ændring af produktet eller tjenesteydelsen eller medføre en uforholdsmæssig stor byrde for virksomheden, ikke bliver en kattelem. Derfor skal brugen af denne artikel overvåges. DH foreslår derfor nedsættelse af nationale rådgivende brugerorganer, som kan vurdere, om de tilgængelighedsløsninger, som tilbydes, er relevante. Det er endvidere vigtigt, at den dedikerede komité, som skal nedsættes under kommissionen, udsteder klare og dækkende retningslinjer.

Det er vigtigt, at personer med handicap inddrages i standardiseringsarbejdet, der kan føre frem til fælles tekniske specifikationer, som forudsat i forslaget til direktivets artikel 14. Risikoen ved at benytte det i forslaget til artikel 16 foreslåede CE-mærkning er bl.a. selvevalueringen. Desuden er det ikke et mærke,

som forbrugere forbinder med tilgængelighed. Der skal derfor iværksættes en form for markedsføring af CE-mærket og tilgængelighed. Markedsovervågningsmyndighedernes oplysninger om erhvervsdrivendes overholdelse af de gældende tilgængelighedskrav skal systematisk gøres tilgængelige for forbrugerne. Der skal udvikles et certificeringssystem for tjenesteydelser, der kan sikre, at tilgængelighedskravet overholdes.

Det er endvidere vigtigt, at man i direktivet præciserer, hvordan forholdet er til andre EU-retsakter. Der skal også være et system, der sikrer kontrol med overholdelsen af bestemmelserne i direktivet, så muligheden for som enkeltperson at indbringe en sag for domstolene bliver sidste udvej. Der skal allokeres ressourcer til at håndhæve sanktionerne og til investering i tilgængelighedsrelaterede initiativer. Den foreslåede gennemførelsesperiode på seks år er for lang. Hvis anvendelsesområdet udvides til også at omfatte det bebyggede område, kan perioden derimod forlænges.

Det Kongelige Bibliotek: Det Kongelige Bibliotek er generelt enig i at fremme tilgængelighed. Det Kongelige Bibliotek kan tilslutte sig notatets bemærkninger om, at der er behov for nærmere afklaring og analyse af direktivforslagets anvendelsesområde og begreber.

Det Kongelige Bibliotek er bekendt med, at Statsbiblioteket har afgivet et høringssvar, hvori der gøres opmærksom på, at direktivforslaget vil kunne have konsekvenser for dette biblioteks audiovisuelle medietjenester. Disse tjenester har Det Kongelige Bibliotek som pligtafleveringsinstitution i dag adgang til, og det vil være problematisk, hvis direktivforslaget betyder, at bibliotekets brugere mister denne adgang. Tilgængelighedskrav i forhold til bygninger kan eventuelt også få betydning for Det Kongelige Bibliotek.

Finanssektorens Arbejdsgiverforening (FA): FA vil henstille, at regeringen fastholder, at forslaget ikke må pålægge erhvervslivet unødvendige eller uforholdsmæssige byrder. FA skal i den forbindelse henviser til, at Finansrådet over for Finanstilsynet har vurderet, at forslaget vil medføre merudgifter på mellem 150 og 250 mio. kr. for danske pengeinstitutter. Der er tale om et konservativt skøn. Merudgifter i denne størrelsesorden må forventes at kunne få betydning for beskæftigelsen i finanssektoren i Danmark. Det er vigtigt, at regeringen fortsat er opmærksom på de meget vidtgående økonomiske konsekvenser af forslaget.

Forbrugerrådet Tænk: Forbrugerrådet Tænk hilser direktivforslaget meget velkomment. En række forhold peger i høj grad på et øget og efter Forbrugerrådet Tænks opfattelse nødvendigt og vigtigt fokus på, at samfundet generelt skal være tilgængeligt for alle forbrugere. Forbrugerrådet Tænk henviser til Danmarks underskrivelse af FN's Handicapkonvention, Kommissionens vedtagelse af en europæisk handicapstrategi 2010-2010 COM(2010) 636 final, og det forhold, at der i EU er ca. 80 millioner mennesker, der i et vist omfang er ramt af

et handicap, og at tallet forventes at stige støt i takt med, at antallet af ældre øges.

Side 25/29

For så vidt angår kommunikationsterminaler (computere og telefoner) og kommunikationstjenester, produceres og forhandles de i stigende grad på tværs af grænserne i EU eller af selskaber, der opererer i flere lande. Det vil derfor være af betydning for både selskaber og forbrugere, at der kommer fælles regler om tilgængelighed i EU. Om effekten for forbrugerne er positiv, vil naturligvis afhænge af det niveau for tilgængelighed, der stilles krav om. Men under alle omstændigheder vil fælles krav kunne lede til lavere produktionsomkostninger for de tilgængelighedsskabende elementer i produkter og tjenester. Dermed gøres tilgængeligheden billigere i de lande, der allerede har udbyggede krav, f.eks. i Danmark på visse områder. Og ved at lægge barren højt i direktivet kan man undgå, at danske virksomheder belastes mere end andre europæiske virksomheder. I dag skal virksomhederne, der leverer tilgængelighed, producere efter landenes forskellige lovgivning, men med ét sæt fælles regler i EU kunne det være relevant at få analyseret, hvorledes et sådant direktiv kan skabe arbejdspladser og billigere tilgængelighed gennem at udvide markedet for tilgængelighedselementer.

Statsbiblioteket: Statsbiblioteket er generelt enig i de anførte formål, men kan tilslutte sig de synspunkter og betænkeligheder, der anføres i notatet. Der er tale om et direktivforslag med et meget bredt anvendelsesområde, som også kan få betydning for de ydelser, som Statsbiblioteket tilbyder, fx når det drejer sig om audiovisuelle medietjenester. Der er tale om specialdesignede og særudviklede audiovisuelle medietjenester, som det har krævet store it-ressourcer at udvikle, og som stiller særlige udviklingskrav, fordi de særlige tekniske og juridiske behov ikke kan løses på anden måde. Såfremt disse tjenester skal ændres til at opfylde de krav vedrørende audiovisuelle tjenester, som blandt andet er beskrevet i bilaget til direktivforslaget, vil det være så krævende både teknisk og økonomisk, at det ikke skønnes muligt inden for de bevillingsmæssige rammer. Det vil ud fra en umiddelbar vurdering kræve omfattende tilførsel af ressourcer eller opgivelse af tjenesteydelser.

Forslaget kan muligvis også få betydning for Statsbiblioteket på andre områder fx vedrørende e-bøger og e-ressourcer. Tilgængelighedskrav i forhold til bygninger kan eventuelt også få betydning for Statsbiblioteket.

TDC: TDC støtter den foreslåede danske holdning. TDC bemærker, at det uanset bl.a. hensynet til proportionalitet som beskrevet i Artikel 12 er vanskeligt at se begrundelsen endsige behovet for, at det foreslåede direktiv skal omfatte telefontjenester. Dette gælder særligt med hensyn til telefontjenester ikke mindst i lyset af, at udbydere af sådanne tjenester må forventes at få fastsat krav om hensyn til handicappede i det kommende Forsyningspligt-direktiv. Krav om information, som det fremgår af Bilag 1, Afsnit 3, vil således i givet fald kunne betyde en yderligere administrativ byrde uden værdi for brugerne.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forhandlingerne er fortsat på et stadie, hvor landene er mere fokuseret på at forstå forslaget betydning og konsekvenser, end på at kommunikere holdninger. Således er der generelt opbakning blandt landene til formålene om at sikre tilgængelighed for personer med et handicap, men også en væsentlig skepsis ift. de forskellige konkrete elementer i forslaget, herunder fra en række større lande.

Rådets Juridiske Tjeneste (RJT) afgav, forud for arbejdsgruppemøde den 20. maj, en særdeles kritisk note om tilgængelighedsdirektivets retsgrundlag. Det fremgår af noten, at RTJ vurderer, at den indre markedshjemmel i princippet kan benyttes som retsgrundlag for at harmonisere tilgængelighedskrav, men at RTJ omvendt vurderer, at direktivets anvendelsesområde bør indsnævres til de områder hvor Kommissionens konsekvensanalyse retfærdiggør, at der findes et indre markedsrationale (websider og bygninger).

Formandskabet har i sit seneste kompromisforslag fra september 2016 imødekommet en række af de kritikpunkter, der er blevet peget på i forhandlingerne, herunder:

- Definitionen af personer med et handicap er tilpasset definitionen i FN's handicapkonvention.
- Referencen til PSO-kontrakter i henhold til PSO-forordningen (EF) nr. 1370/2007 er taget ud af direktivet.
- Audiovisuelle medietjenester er taget ud af direktivteksten og indsættes i stedet i forslaget til revision af direktivet om audiovisuelle medietjenester. Relateret forbrugsudstyr med avanceret databehandlingskapacitet er fortsat en del af forslaget til et tilgængelighedsdirektiv. Endvidere er adgangstjenester til audiovisuelt indhold indføjet på baggrund af ønske fra en gruppe medlemsstater.
- Det er præciseret, at ophavsret til e-bøger ikke er omfattet af forslaget.
- En overgangsbestemmelse er introduceret, hvori det præciseres, at selvbetjeningsterminaler kan fungere og være i drift indtil udløbet af deres økonomiske brugbare levetid. Det er dog fortsat uklart, i hvilket omfang der kan tages hensyn til eksisterende materiels levetid på de enkelte områder.
- Det er præciseret, at det kun er infrastruktur der er designet eller konstrueret efter direktivets anvendelsesdato, der skal leve op til direktivets tilgængelighedskrav.
- Det er ligeledes præciseret, at hvis man lever op til gældende passagerrettighedslovgivning vedr. blandt andet information om tjenesten i tilgængelige formater, så anses disse krav i direktivet for opfyldt.
- Det er præciseret, at det kun er offentlige kontrakter efter direktivets anvendelsesdato, der er omfattet af tilgængelighedskravene.

Generelt har flere lande været skeptiske overfor de uklare bestemmelser, som fastsætter, hvornår bestemmelserne i direktivet gælder i forhold til øvrig sektorlovgivning.

Der har desuden været en drøftelse af den valgfri bestemmelse om det bebyggede miljø, hvor Rådets Juridiske Tjeneste (RJT) forklarede, at de den potentielt åbner mulighed for, at Kommissionen kan vedtage standarder for det bebyggede miljø gennem en senere komitologi-procedure.

Væsentlige udeståender

På trods af ovenstående forbedringer introduceret af det slovakiske formandskab er der fortsat en række væsentlige udeståender, herunder bl.a.:

- Tilgængelighedskravene i bilag I er fortsat vage og generelt formuleret, hvilket besværliggør en konsekvensanalyse.
- Udbudsdirektivet og Forsyningsvirksomhedsdirektivet er fortsat inkluderet i anvendelsesområdet. Ved fastsættelse af tekniske specifikationer/tilgængelighedskrav i forbindelse med disse direktiver skal kravene i bilag I, sektion 9 anvendes. Der analyseres fortsat på konsekvenserne heraf.
- Forordningen om retningslinjerne for det Transeuropæiske transportnet (TEN-T) er fortsat inkluderet i anvendelsesområdet, hvilket betyder at design og konstruktion af ny TEN-T infrastruktur skal overholde kravene i bilag 1, sektion 9. Der analyseres fortsat på konsekvenserne heraf.
- Valgfrie bestemmelser om det bebyggede miljø fremgår fortsat af direktivets anvendelsesområde.
- Afklaring udestår vedr. brugen af delegerede retsakter til at vedtage tekniske standarder vedr. produkter og tjenester.
- Overgangsbestemmelser for anvendelse af tilgængelighedskriterier for produkter og tjenester skal være proportionale.
- Afklaring af konsekvenserne af bestemmelserne vedr. uforholdsmæssige byrder udestår.
- Det er fortsat uklart om kravene i tilgængelighedsdirektivet vil gælde for allerede eksisterende kontrakter om eksempelvis offentlig personbefordring, da der fortsat stilles krav til de erhvervsdrivende skal overholde tilgængelighedskrav til hjemmesider, realinformation, etc.

Sammenfattede kan det konkluderes, at den indledende analyse af Kommissionens oprindelige forslag viste, at forslaget i en dansk kontekst ville være særdeles omkostningstungt at implementere. De videre analyser af direktivteksten og forhandlingerne i arbejdsgruppen har vist nye forhold i direktivet, som kan vise sig problematiske og omkostningsdrivende. Som det fremgår ovenfor har det slovakiske formandskab dog med det seneste kompromisforslag i væsentligt omfang imødekommet de bekymringer, som flere lande, herunder Danmark, er fremkommet med under forhandlingerne, og det nye kompromisforslag vil

formentlig betyde en reduktion af forslagets økonomiske konsekvenser. Dette kan dog ikke pt. kvantificeres yderligere.

Side 28/29

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter helt overordnet intentionerne om at forbedre adgangen til produkter og tjenesteydelser på det indre marked, og støtter den overordnede målsætning om at skabe bedre adgang til varer og tjenesteydelser for personer med et handicap.

Det fremlagte direktivforslag giver dog anledning til en række betænkeligheder, og regeringen vil derfor analysere de enkelte dele af forslaget nærmere.

Det bemærkes, at direktivforslaget i kraft af sit brede anvendelsesområde lægger op til at regulere forholdene for en bred kreds af virksomheder. Det er på den baggrund i sig selv vigtigt at vurdere, om fordelene ved en sådan regulering står mål med de byrder, som reguleringen måtte medføre. *Regeringen lægger i den forbindelse betydelig vægt på, at forslagets nationale omkostninger minimeres mest muligt, og at forslaget ikke pålægger erhvervslivet eller staten nye økonomiske byrder i form af krav til tilgængelighed i forhold til den i dag forventede udvikling.*

Derudover bør det på en række områder vurderes, om der risikerer at opstå et u hensigtsmæssigt samspil mellem forslaget og den eksisterende sektorspecifikke regulering.

Idet der allerede i dag eksisterer regler om handicaptilgængelighed på blandt andet transportområdet for hhv. luftfart, jernbane og bus, skal det undersøges, om der med direktivet er tale om nye krav til tjenesteyderne på transportområdet, og om der på visse områder er tale om dobbeltregulering. Regeringen ønsker at undgå dobbeltregulering og vurderer, at det vil være mest hensigtsmæssigt, at evt. yderligere krav til tjenesteyderne inden for transportområdet forhandles i regi af den eksisterende reguleringsramme på transportområdet frem for i dette direktiv.

Regeringen er generelt skeptisk over for som noget nyt at fastsætte fælles materielle EU-regler vedrørende tilgængelighed på *byggeområdet*. Med hensyn til tilgængelighed til bygninger, der leverer serviceydelser omfattet af forslaget, er det med den foreslåede begrænsning samt muligheden for at tage udgangspunkt i eksisterende national lovgivning muligt at tilpasse dansk lovgivning og danske målsætninger på tilgængelighedsområdet. Såfremt den del af den eksisterende bygningsmasse, der ikke ombygges eller ændrer anvendelse i væsentlig grad, også omfattes af forslaget, vurderes det dog, at dette vil kunne være et væsentligt omkostningsdrivende element for bygningssejernerne. Regeringen finder, at dette uanset hvad bør afklares nærmere inden endelig stillingtagen til forslaget.

For så vidt angår *energi-, forsynings- og klimaområdet* finder Danmark overordnet, at der er behov for at analysere nærmere, om regulering inden for telesektoren mest hensigtsmæssigt sker i et horisontalt direktiv fremfor at bibeholde den eksisterende sektorspecifikke regulering. I den forbindelse er der behov for nærmere at afklare forholdet mellem disse. Det er desuden behov for at få belyst, om de foreslåede tiltag er hensigtsmæssige i forhold til en afvejning mellem de byrder, der pålægges tjenesteudbyderne på teleområdet, og de forventede positive effekter i forhold til tilgængelighed.

For så vidt angår *erhvervs- og vækstområdet* finder Danmark overordnet, at der fra dansk side bør arbejdes for, at direktivet ikke medfører unødvendige byrder, det gælder ikke mindst i relation til E-handel og det finansielle område.

For så vidt angår *kulturområdet*, herunder særligt audiovisuelle medietjenester, finder Danmark det betænkeligt, at der med én retsakt ønskes at fastsætte grundregler om tilgængelighed for meget forskelligartede tjenester og produkter. Sektorspecifikke tilgængelighedskrav for audiovisuelle medietjenester er allerede omhandlet i direktiv 2010/13/EU om samordning af visse love og administrative bestemmelser i medlemsstaterne om udbud af audiovisuelle medietjenester (AVMS-direktivet), som er under revision. Fra dansk side ønskes det, at tilgængelighedskrav for audiovisuelle medietjenester – frem for det foreliggende horisontale direktivforslag – adresseres som led i revisionen af AVMS-direktivet, hvilket vil gøre det muligt at tage udgangspunkt i sektorspecifikke problemstillinger og hensyn. De audiovisuelle medietjenesters store samfundsmæssige, demokratiske, uddannelsesmæssige og kulturelle betydning gør en specifik regulering af disse tjenester berettiget. Desuden bemærkes det, at det foreslåede regime for markedsovervågning, overensstemmelse og beskyttelsesprocedure samt håndhævelse og sanktioner forekommer at være meget tungt, omkostningsfyldt og indgribende. Det bør således overvejes, om det er den mest hensigtsmæssige vej at gå ud fra et princip om at sikre omkostnings-effektivitet.

Regeringen hilser det velkomment, at der med det foreliggende tekstforslag nu er lagt op til at behandle tilgængelighed til audiovisuelle medietjenester i regi af sektorlovgivningen.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Der er oversendt grund og nærhedsnotat d. 7. januar 2016 samt supplerende grund- og nærhedsnotat d. 22. januar 2016. Der er forud for EPSCO rådsmøde d. 16. juni oversendt samlenotat d. 2. juni 2016 og revideret samlenotat d. 7. juni 2016.